

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2013, declarat de avocatul Mancevschi Oleg, în numele inculpatului

Stroici Dumitru Dumitru, născut la 07 decembrie 1961 în sat. Bănești, r-nul Telenești, domiciliat în s. Pitușca, r-nul Călărași și în mun. Chișinău, or. Dobruja, str. I. Creangă 9, ap. 25, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale;

<i>în instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare a cauzei</i> <i>23 decembrie 2008 – 24 martie 2011,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>17 mai 2011 – 27 februarie 2012,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>17 august 2012 – 20 noiembrie 2012,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>17 decembrie 2012 – 11 decembrie 2013,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>04 martie 2014 – 16 aprilie 2014;</i>

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Călărași din 24 martie 2011, Stroici Dumitru a fost absolvit de pedeapsă penală pentru fapta prejudiciabilă prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, fiindu-i aplicată măsura de constrîngere cu caracter medical - internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere riguroasă.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că la 13 iulie 2008, în jurul orei 16:00, Stroici Dumitru, fiind în stare de epilepsie care-l lipsea de capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și de a le delibera, fiind astfel iresponsabil, aflîndu-se în casa proprie din s. Pitușca, r-nul Călărași, în urma relațiilor ostile apărute în timpul unei cerți, a doborât-o pe un pat pe soția sa, Stroici Zinaida și, cu o deosebită cruzime, fără a-și da seama că-i provoacă victimei suferințe, a apucat-o cu mîinile de gît și a strangulat-o, cauzîndu-i vătămări corporale grave periculoase pentru viață, în urma cărora aceasta a decedat.

Instanța a reținut că vina inculpatului a fost integral dovedită prin probele administrate, inclusiv: raportul de expertiză medico-legală nr. 63 din 14.07.2008, conform cărui cauza decesului lui Stroici Zinaida a fost asfixia mecanică prin strangulare; rapoartele de expertiză medico-legale psihiatrice nr. 80 s-2008 din

09.09.2008, nr. 150 sn-2008 din 17.11.2008 și nr. 143 a-2010 din 16.03.2010, din care rezultă că Stroici Dumitri suferă de epilepsie cu modificări moderate de personalitate, crize convulsive generalizate de frecvență joasă, fapt care în perioada comiterii crimei ce i se impută îl lipsea de capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și de a le delibera, fiind iresponsabil. Corespunzător stării psihice în prezent și crimei comise i se recomandă tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă.

Instanța a statuat că, prin acțiunile sale, fiind în stare de iresponsabilitate, Stroici Dumitru a săvârșit o faptă prejudiciabilă prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, ca omorul săvârșit cu o deosebită cruzime

Deoarece inculpatul a săvârșit fapta prejudiciabilă în stare de iresponsabilitate, el urmează a fi absolvit de pedeapsa penală, cu aplicarea în privința lui a măsurii de constrângere cu caracter medical - internarea într-o instituție psihiatrică cu supraveghere riguroasă.

3. La 18 aprilie 2011, avocatul Mancevschi Oleg a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că fapta incriminată nu a fost săvârșită de el.

Apelantul a invocat că concluziile despre vinovăția inculpatului sunt întemeiate pe presupuneri, iar în procesul examinării cauzei în fond nu a fost stabilit timpul săvârșirii faptei și a fost încălcat termenul judecării cauzei cu menținerea inculpatului în stare de arest, deoarece inculpatul bolnav se află în Spitalul Republican de Psihiatrie fără prelungirea termenului de spitalizare.

Instanța de fond a încălcat dreptul la apărare deoarece nu s-a expus asupra probelor apărării, nu a fost stabilit cine anume a constatat decesul victimei, nu s-a ținut cont de materialul administrativ nr.4-1169/07, care se atestă faptul conflictului între soții Stroici care a avut loc la 07.07.2007, declarațiile succesului victimei și a martorilor nu corespund adevărului și sunt combătute prin descifrările convorbirilor telefonice, instanța nemotivat a refuzat anexarea la dosar a proceselor-verbale de audiere a martorilor apărării Cherdivară M. și Cherdivară G.

3.1. La 05 mai 2011, succesul legal al victimei, Livițaia Uliana, și avocatul său Ștefan Balmuș, la fel au declarat apel, cerînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal.

Apelanții au indicat că unele probe au fost falsificate în favoarea inculpatului, nu au fost depistate careva date cu referire la adresările inculpatului la medicul narcolog sau la psihiatru, acesta nefiind luat la evidență ca o persoană cu dereglări/boli mintale.

Instanța de fond nu a verificat versiunea că Stroici Zinaida a fost omorîta de mai multe persoane, iar expertizele psihiatrice nu au dat răspuns la toate întrebările formulate de către instanță.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2012, toate apelurile au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond a verificat complet, obiectiv și sub toate aspectele circumstanțele cauzei, probatoriul a fost apreciat legal din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității și corect l-a absolvit pe inculpat de pedeapsa penală, cu internare într-o instituție psihiatrică cu supraveghere riguroasă, necesitatea măsurii de constrângere fiind confirmată prin rapoartele expertizei psihiatrice.

5. Avocatul Oleg Mancevschi a declarat recurs ordinar, solicitînd casarea hotărîrilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care

inculpatul să fie achitat, deoarece fapta nu a fost săvârșită de el.

Recurentul a specificat că instanța de apel nu s-a pronunțat la toate motivele invocate în apel, greșit a statuat că vinovăția inculpatului se dovedește prin probele administrate.

5.1. Succesorul legal al părții vătămate, Uliana Livițaia, și avocatul acesteia, Ștefan Balmuș, la fel au declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Recurenții au indicat că instanțele incorect au apreciat probele administrate pe caz și au pus la baza sentinței de condamnare unele date denaturate ce nu corespund realității.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 20 noiembrie 2012, recursurile ordinare au fost admise, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că decizia recurată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate.

7. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2013, toate apelurile au fost respinse ca depuse peste termen, cu menținerea sentinței.

Instanța de apel a reținut că sentința instanței de fond a fost pronunțată la 24 martie 2011, însă, apelul avocatului Mancevschi Oleg a fost depus la 19.04.2011, iar apelul succesorului părții vătămate, prin intermediul avocatului Balmuș Ștefan, a fost depus la 16.04.2011, adică peste termenul de 15 zile de la pronunțarea sentinței integrale.

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 24.03.2011, la pronunțarea sentinței motivate au participat avocatul Oleg Mancevschi, succesorul părții vătămate, Livițaia Uliana și avocatul Balmuș Ștefan (*f.d. 166, 167, 178-180, vol. 2*), or aceștia urmau să depună apel în termen de 15 zile, calculat de la data pronunțării sentinței, adică nu mai târziu de 07.04.2011.

Astfel, depunerea de către avocatul Mancevschi Oleg a apelului la data de 19.04.2011 și de succesorul părții vătămate cu reprezentantul său la 16.04.2011, expedit prin poștă (*f.d. 183-193, 198-203, vol. 2*) s-a efectuat cu omiterea termenului legal, ori potrivit art. 402 alin. (1) CPP, în redacția legii care era în vigoare la data pronunțării sentinței, termenul de apel era de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale.

Prin urmare, la declararea apelului nu s-a ținut cont de prevederile art. 402 - 404 CPP și n-au fost invocate careva motive întemeiate, dovedite prin probe, care ar fi determinat ratarea termenului de depunere a apelului din cauze motivate.

8. Avocatul Mancevschi Oleg a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că la 24 martie 2011, ședința de judecată a instanței de fond a continuat la ora 14.30 cu deplasarea în s. Pitușca, r-nul Călărași la domiciliu lui Stroici Dumitru, unde au fost interogați martorii Popa A., Corjan P., Cherdivară M. și Cherdivară G.

Ulterior, instanța de fond s-a deplasat la domiciliu lui Tataru M., pentru audierea martorului Gușan A. În ograda cet. Tataru M., în s. Pitușca, r-nul Călărași, s-a petrecut dezbaterile judiciare și instanța s-a retras pentru deliberare.

După revenire din deliberare, instanța de fond a pronunțat numai dispozitivul sentinței din 24.03.2011, care nu a fost înmînat participanților la proces.

La fel, în ograda cet. Tataru M., judecătorul a fost lipsit de utilajul tehnic pentru tipărirea sentinței, pe cînd sentința este integrală.

Mai mult, la 24.03.2011, din clădirea Judecătoriei Călărași, instanța de judecată și participanții la proces a pornit spre s. Pitușca la ora 14.30. Audierea martorilor a început după ora 15.00. Deplasarea la domiciliu lui Tataru M., pentru audierea martorului Gușan A. a fost după ora 16.00.

Întocmirea procesului-verbal referitor la audierea martorului Gușan A., care era grav bolnavă, a continuat pînă la ora 17.00 și, ulterior, sa purces la dezbaterele judecătorești și la retragerea instanței în deliberare care a durat nu mai mult de 5 minute.

Prin urmare, instanța de fond nu a avut timpul necesar pentru întocmirea sentinței integrale.

Sentința integrală a fost înmînată la data de 04.04.2011, din care urmează a se calculeze declararea apelului.

Despre datele menționate s-a indicat în cererea de apel, care a fost trimisă în adresa instanței cu scrisoare recomandată la 18.04.2011 și înregistrată în instanța de fond la 19.04.2011.

Aceste fapte dovedesc cu certitudine că apelul părții apărării a fost înaintat cu respectarea prevederilor legislației procesual-penale și în termenul stabilit de lege.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

9. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rînd, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărîrii atacate în acest sens. În corespundere cu art. 6 pct. 11/1) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Sub acest aspect se reține că recursul ordinar este fondat în drept pe temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței (*pct. 8 din decizie*).

Totodată, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat care ar fi esența circumstanțelor că instanța a admis o eroare gravă de fapt, raportată la exigențele art. 6 pct. 11/1) Cod de procedură penală, care ar fi afectat soluția instanței, adică că instanța ar fi stabilit eronat faptele, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora, omițîndu-se totalmente motivarea ilegalității deciziei contestate în acest sens, cu indicarea unor concrete erori de drept în aspectul vizat.

Este de menționat că, potrivit prescripțiilor din art. 6 pct. 11/1 Cod de procedură penală, chestiunea privind termenul de declarare a apelului nici nu cade sub incidența

erorii grave de fapt, or, circumstanța nominalizată prevede doar stabilirea eronată a faptelor incriminate inculpatului.

Rezultă, că recursul de pe rol nu întrunește condițiile legale de conținut în această parte, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care ar justifica acest recurs.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rînd, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect și cu referire la argumentul recurentului că apelul părții apărării a fost înaintat cu respectarea prevederilor legislației procesual-penale și în termenul stabilit de lege, se reține că, potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală (*în redacția de pînă la 27.10.2012*), termenul de apel era de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale. În corespundere cu art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. În conformitate cu art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală a calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Potrivit art. 232 alin. (1) Cod de procedură penală, actul depus în cadrul termenului prevăzut de lege la oficiul poștal prin scrisoare recomandată este considerat ca făcut în termen. Recipisa oficiului poștal despre actul primit pe actul depus, servește drept dovadă a datei depunerii actului. Conform art. 336 alin. (6) și (7) Cod de procedură penală, în termen de 3 zile lucrătoare de la data anunțării semnării procesului-verbal, participanții la proces au dreptul să formuleze obiecții asupra lui, indicînd inexactitățile și motivele pentru care îl consideră incomplet. Obiecțiile la procesul-verbal se examinează de către președintele ședinței de judecată. Rezultatul examinării obiecțiilor, în caz de acceptare a lor, se formulează printr-o rezoluție pe textul obiecțiilor, iar în caz de respingere – prin încheiere motivată. Obiecțiile și încheierea asupra lor se anexează la procesul-verbal.

Aceste prescripții de drept au fost cu strictețe respectate de instanța de apel (*pct. 7 din decizie*).

Or, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, sentința primei instanțe a fost pronunțată integral la 24 martie 2011, în prezența reprezentantului legal al inculpatului, Stroici Gheorghe și a avocatului Mancevschi Oleg (*f.d. 166-167, vol. 2*).

Deci, termenul de 15 zile pentru depunerea apelului urma să expire la finele zilei de 08 aprilie 2011.

Totodată, conform datei de pe plic și ștampila de înregistrare a apelului apărării în cancelaria Curții de Apel Chișinău, acesta a fost depus la oficiul poștal la 18 aprilie 2011 și înregistrat la 19 aprilie 2011, adică peste termenul prevăzut de lege (*f. d. 183, 196, v. 2, pct. 3 din decizie*).

Pe lîngă aceasta, argunetul recurentului că instanța de fond a pronunțat la 24 martie 2011 doar dispozitivul sentinței nu poate fi luat în considerare, deoarece

contravine procesului-verbal al ședinței de judecată a primei instanțe, asupra cărui apărare nu a formulat obiecții în condițiile legii, adică a fost de acord cu conținutul acestui act procedural.

Circumstanțele enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că instanța de apel legal și întemeiat a respins apelul apărării ca depus peste termen (*pct. 7 din decizie*), că decizia atacată conține motive legale pe care se întemeiază soluția, că recursul ordinar este și unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) și 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut și este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol nu îndeplinește cerințele legale de conținut și este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

10. În conformitate cu art. 431 alin. (2), 432 alin. (1), (2) pct. 1) și 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Mancevschi Oleg împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2013, în privința inculpatului Stroici Dumitru Dumitru, pe motiv că nu îndeplinește cerințele legale de conținut și este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 07 mai 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE
DISPOZITIVUL

16 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2013, declarat de avocatul Mancevschi Oleg, în numele inculpatului

Stroici Dumitru Dumitru, născut la 07 decembrie 1961 în sat. Bănești, r-nul Telenești, domiciliat în s. Pitușca, r-nul Călărași și mun. Chișinău, or. Dobruja, str. I. Creangă 9, ap. 25, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 432 alin. (1), (2) pct. 1) și 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Mancevschi Oleg împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 decembrie 2013, în privința inculpatului Stroici Dumitru Dumitru, pe motiv că nu îndeplinește cerințele legale de conținut și este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată la 07 mai 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan